

Herstelkader Rentederivaten - checklist voor als u in het verleden een rentederivaat heeft afgesloten

Ondernemingen uit het midden- en kleinbedrijf (mkb'ers) die in het verleden een rentederivaat hebben afgesloten, komen mogelijk in aanmerking voor compensatie. De banken berekenen die compensatie op grond van het Uniform herstelkader rentederivaten MKB (hierna: Herstelkader) dat op verzoek van de minister van Financiën is opgesteld door de onafhankelijke Derivatencommissie.

De AFM vindt het belangrijk dat mkb'ers goed begrijpen wat het Herstelkader voor hen betekent en waar zij op moeten letten.

Deze checklist bevat een verkorte vermelding van elementen uit het herstelkader. Zie derivatencommissie.nl voor de volledige tekst. Deze is leidend.

Check of u in aanmerking komt voor compensatie

U kunt in aanmerking komen voor compensatie als u:

- een kleine, zogenoemde niet-professionele ondernemer of particulier bent
- een rentederivaat heeft gehad dat u na 1 januari 2005 heeft afgesloten en dat nog (enige tijd) liep tussen 1 april 2011 en 1 april 2014
- een rentederivaat heeft gehad dat u na 1 januari 2005 heeft afgesloten met een initiële einddatum na 1 april 2011, maar dat voor die tijd is beëindigd.

Specifieke situaties – zelf actie ondernemen

Als u een rentederivaat heeft gehad dat u na 1 januari 2005 heeft afgesloten en dat zou lopen tot na 1 april 2011 maar dat al voor die datum is beëindigd, moet u zelf contact opnemen met uw bank(en). Meld uw bank dat u voor compensatie in aanmerking wilt komen (Opt-in). Omdat uw rentederivaat oorspronkelijk zou doorlopen tot na 1 april 2011, komt u mogelijk voor compensatie in aanmerking. De formele opt-in termijn in het Herstelkader is afgelopen op 30 september 2017. De AFM heeft de banken verzocht om ruimhartig met de opt-in termijn om te gaan. Elke bank heeft een eigen beleid geformuleerd hoe met de opt-in termijn wordt omgegaan, dat gepubliceerd is op de website van elke bank.

Als u meerdere rentederivaten heeft, dan kan het zijn dat een deel hiervan door de bank automatisch wordt meegenomen in de beoordeling onder het Herstelkader en dat u voor een deel zelf actie moet ondernemen (Opt-in).

Als uw rentederivaat van bank gewisseld is gedurende de looptijd, dan compenseert de bank alléén over de periode van de looptijd van het rentederivaat dat u bij deze bank klant bent (geweest). U

moet zelf contact opnemen met de bank waarmee u het rentederivaat oorspronkelijk heeft afgesloten als deze vóór 1 april 2011 over is gegaan naar de andere bank. Ook hiervoor geldt de formele opt-in termijn in het Herstelkader die is afgelopen op 30 september 2017. De AFM heeft de banken verzocht om ruimhartig met de opt-in termijn om te gaan. Elke bank heeft een eigen beleid geformuleerd hoe met de opt-in termijn wordt omgegaan, dat gepubliceerd is op de website van elke bank.

Vorrang kwetsbare groepen en voorschot

Het Herstelkader bepaalt dat de dossiers van ondernemers in een kwetsbare positie met voorrang moeten worden behandeld. Daarnaast hebben bepaalde kwetsbare groepen recht op een voorschot.

Met 'kwetsbare groepen' worden ondernemers bedoeld die in 'bijzonder beheer' zitten bij hun bank. Ook ondernemers die op 5 juli 2016 in een juridische procedure met hun bank waren verwickeld, vallen onder deze noemer.

Kwetsbare klanten die niet uiterlijk 30 september 2017 een aanbodbrief hebben ontvangen, hebben recht op een aanbod voor een voorschot van 100% van de coulancevergoeding. Daarnaast zullen de banken die verwachten niet alle kwetsbare klanten in 2017 een aanbod te kunnen doen, deze klanten een aanvulling op het voorschot aanbieden. Het gaat om een inschatting van de compensatie van de resterende stappen 1, 2 en 4 van het Herstelkader. Het totaal aangeboden voorschot aan kwetsbare klanten zal daarmee een inschatting zijn van de volledige compensatie op basis van het UHK. Uiterlijk eind 2017 sturen zij hierover een brief aan hun klanten.

Verder zullen de banken die na 2017 aanbodbrieven versturen uiterlijk eind 2017 een brief sturen met een aanbod voor een voorschot van 100% van de coulancevergoeding aan alle mkb'ers die niet in 2017 een aanbodbrief krijgen.

Uitgezonderd hiervan zijn:

- klanten die in staat van faillissement verkeren
- klanten die in een lopende juridische procedure met de bank zijn verwickeld

Eén bank biedt niet automatisch voorschotten aan klanten aan met wie de relatie is geëindigd. Bij deze bank kunnen klanten met wie de relatie is geëindigd zich melden om aanspraak te maken op een voorschot. Zij ontvangen dan via de spoedprocedure van deze bank een voorschot op de coulancevergoeding.

Daarnaast hebben banken aanvullende maatregelen getroffen voor kwetsbare mkb'ers die in de knel dreigen te komen als gevolg van vertraging van het aanbod. Neem contact op met uw bank als u meent dat een voorschot noodzakelijk is voor de continuïteit van uw onderneming.

Uw bank meldt dat u niet in aanmerking komt voor compensatie

Als uw bank u heeft gemeld dat u niet voor compensatie in aanmerking komt, controleer dan zorgvuldig of alle gegevens die in de brief staan juist én volledig zijn.

- *Alle rentederivaten vermeld?*

Worden alle rentederivaten die u heeft afgesloten vermeld in de brief? Staan er rentederivaten niet bij? Ga na of deze wellicht toch voor compensatie in aanmerking komen (bijvoorbeeld omdat u hiervoor gebruik moet maken van opt-in).

- *Juiste redenen voor uitsluiting?*

Er zijn 4 vereisten om in aanmerking te kunnen komen voor compensatie:

1. Er moet sprake zijn van rentederivaten die liepen tussen 1 april 2011 en 1 april 2014.
2. U geldt niet als “professioneel” in de zin van het Herstelkader.
3. U geldt niet als “deskundig” in de zin van het Herstelkader.
4. U was ten tijde van afsluiten van het rentederivaat in Nederland gevestigd.

Bent u uitgesloten of zijn bepaalde rentederivaten uitgesloten: ga na op welke bewijsstukken de bank zich baseert. Bewijzen die documenten dat u op grond van het Herstelkader als professioneel of als deskundig geldt?

- *Juiste omvang bedrijf?*

Als u aan de hand van historische informatie kunt aantonen dat de bank de omvang van uw bedrijf op het moment dat u het rentederivaat afsloot niet goed heeft beoordeeld, dan kunt u gemotiveerd bezwaar maken. De bewijsstukken die u hiervoor aanlevert, moeten een datering hebben die zo dicht mogelijk ligt bij het moment van afsluiten van het rentederivaat. De bank moet uw bezwaar inhoudelijk beoordelen en – waar nodig – het oordeel over de omvang van uw bedrijf herzien.

- *Geen onderdeel van een groep van bedrijven?*

Komt uw bedrijf volgens uw bank niet voor herstel in aanmerking omdat uw bank heeft geoordeeld dat uw bedrijf onderdeel is van een groep van bedrijven, terwijl dat niet het geval is? Dan kunt u bezwaar maken als u kunt aantonen dat u geen onderdeel van een groep vormt en dat de herbeoordeling dient plaats te vinden op basis van enkelvoudige jaarcijfers in plaats van geconsolideerde jaarcijfers.

Neem contact op met de bank als u denkt dat u wél in aanmerking komt voor compensatie.

U heeft een voorstel tot compensatie ontvangen van uw bank

Controleer zorgvuldig of alle gegevens die in de brief staan juist én volledig zijn.

Alle rentederivaten vermeld?

Zijn alle rentederivaten vermeld die tussen 1 april 2011 en 1 april 2014 liepen?

Koppeling leningen aan rentederivaten

De bank maakt een koppeling tussen de rentederivaten die onder het Herstelkader vallen met daarbij passende leningen (waarvan het renterisico is afgedekt). Over het algemeen zal het daarbij gaan om

variabel rentende (Euribor) leningen. Controleer of de door bank opgestelde koppeling juist en volledig is en indien mogelijk of deze volgens u inderdaad weergeeft wat destijds bij het afsluiten van het rentederivaat de bedoeling was.

Informatie volledig en juist?

Ga na of de onderstaande informatie in de brief (of in de bijlage bij de brief) is opgenomen en controleer of deze juist en volledig is:

- overzicht van in aanmerking komende leningen en rentederivaten
- onderbouwing voor de berekening
- grondslag voor het herstel (zoals een toelichting op de selectie van in aanmerking genomen leningen, de componenten van de berekening, de van toepassing zijnde uitzonderingen)
- of en hoe eerdere vergoedingen van de bank aan u leiden tot vermindering van de compensatie.

Onderdelen voorstel bank

Het voorstel dat u van de bank krijgt kan uit verschillende onderdelen bestaan:

- Voorstel voor aanpassing van gestructureerde, complexe ('exotische') rentederivaten.
- Voorstel voor compensatie als rentederivaten niet (voldoende) aansluiten bij onderliggende leningen.
- Voorstel voor een coulancevergoeding. Deze vergoeding bedraagt maximaal 20% van de rente die per saldo tijdens de looptijd van het rentederivaat aan de bank is betaald en naar verwachting nog zal worden betaald. Dit bedrag is maximaal € 100.000.
- De bank vergoedt ook verhogingen van renteopslagen op financiering(en) die door een rentederivaat worden afgedekt.

Als al eerder door de bank compensatie voor een rentederivaat is toegekend, wordt dit in mindering gebracht op de compensatie onder het Herstelkader.

Onafhankelijk advies

U kunt het voorstel van de bank laten beoordelen door een onafhankelijk adviseur. Deze kosten komen voor uw eigen rekening. Als u het voorstel van de bank wilt laten beoordelen door een onafhankelijk adviseur, let dan goed op met wie u in zee gaat. Vraag vooraf wat de dienstverlening exact inhoudt en wat u daarvoor moet betalen. Een aantal partijen benadert (potentiële) mkb-klienten en biedt aan om het aanbod van de bank na te rekenen. Sommige partijen hanteren daarvoor een vergoeding die kan oplopen tot 25% van de coulancevergoeding op basis van het Herstelkader. De AFM vindt een dergelijke vergoeding onevenredig hoog. De AFM raadt hen aan vooraf te vragen wat de dienstverlening exact inhoudt, welke expertise de dienstverlener precies heeft en wat de MKB-klant daarvoor moet betalen.

Reactietermijn

Let goed op de termijn die geldt voor aanvaarding van het aanbod tot compensatie. De termijn staat vermeld in de brief en is minimaal 4 weken. Als u vragen stelt aan de bank over het aanbod of u heeft meer tijd nodig, wordt die termijn verlengd. De bank kan een aanbod tot compensatie niet eerder dan 12 weken na de dagtekening van de eerste verzending van het aanbod laten vervallen.

Reageren

U kunt op verschillende manieren reageren op het aanbod van de bank. In de brief van uw bank staan de mogelijkheden.

Finale kwijting

Als u het voorstel accepteert, verleent u aan uw bank 'finale kwijting'. Dit betekent dat u geen claims meer kunt indienen bij uw bank met betrekking tot de rentederivaten waarvoor u compensatie heeft ontvangen. U kunt het door u geaccepteerde voorstel ook niet meer aan de rechter voorleggen.

U wilt bindend advies aanvragen

U heeft de mogelijkheid tot bindend advies door de [Geschillencommissie Rentederivaten](#). Als u gebruik maakt van bindend advies, dan accepteert u daarmee het voorstel van de bank en geeft u aan dat u zich neer zult leggen bij het bindende advies van de Geschillencommissie Rentederivaten. Bindend advies kunt u uitsluitend aanvragen in 4 specifieke situaties:

1. Als u vindt dat de 'vaste kern' van uw rekening-courant niet goed is vastgesteld en/of het rekening-courant op het moment van afsluiten van het rentederivaat niet was inbegrepen in de afdekking.
2. Als u kunt aantonen dat de manier waarop uw bank de 'overhedge in omvang' of de 'overhedge in looptijd' repareert niet aansluit bij het doel dat u had toen u het rentederivaat en/of de offerte van de variabel-rentende lening ondertekende. Als de bank stelt dat er sprake is van toepassing van kredietbeleid (dat wil zeggen: de klant was volgens de bank verplicht het renterisico af te dekken, waardoor de bank geen of minder coulancevergoeding toekent) en u kunt aantonen dat het kredietbeleid niet goed is gehanteerd.
3. Als de koppeling die uw bank maakt tussen lening en rentederivaat volgens u onjuist of onvolledig is. Bijvoorbeeld als u meerdere leningen had en uw bank volgens u de onjuiste leningen aan het rentederivaat heeft gekoppeld en daardoor niet juist weergeeft welke leningen destijds beoogd waren af te dekken met een rentederivaat.

Kosten bindend advies

Een aanvraag voor bindend advies kost €250 (exclusief btw). De bank moet dit klachtengeld aan de klant vergoeden als de Geschillencommissie Rentederivaten bepaalt dat het bindend advies in het

voordeel van de klant is. Lees meer over het reglement bindend advies, de procedure en het indienen van een aanvraag op de [website](#) van de Geschillencommissie Rentederivaten.

U accepteert het voorstel van uw bank

U kunt het voorstel van de bank accepteren door de instructies te volgen die in de brief van uw bank staan. Met het accepteren van het voorstel van de bank ontvangt u de compensatie. Hiermee verleent u de bank finale kwijting.

U wijst het voorstel van uw bank af

Als u het voorstel van de bank afwijst, krijgt u geen compensatie van de bank. Het biedt u wel de mogelijkheid om uw zaak aan de rechter of, in bepaalde gevallen, aan het Kifid voor te leggen. De voorschriften uit het Herstelkader en de daaruit berekende compensatie vormen geen wettelijk kader waarop de rechter zich moet baseren.

Dit kunt u ook doen als u meent dat u schade hebt die is veroorzaakt door de rentederivaten (gevolgschade). De gevolgschade maakt geen onderdeel uit van de compensatie. Als u denkt dat u recht heeft op schadevergoeding in verband met gevolgschade, overleg dan met een expert (bijvoorbeeld een terzake kundig advocaat) vóórdat u het compensatievoorstel van de bank accepteert.

Controleer of uw kosten vergoed kunnen worden

Bepaalde kosten komen in aanmerking voor vergoeding. Vergoeding is mogelijk van kosten voor juridisch en financieel advies over klachten over een rentederivaat (maximaal € 10.000) en van kosten voor deelname aan een belangenorganisatie (maximaal € 3.000). De vergoeding geldt alleen als de advisering of deelname vóór 1 maart 2016 is gestart en de kosten vóór 19 december 2016 zijn gemaakt.